
46

Evaluatie Transgenderwet

Aan de orde is het **VAO Evaluatie Transgenderwet (AO d.d. 19/06)**.

De voorzitter:

Thans is aan de orde het VAO Evaluatie Transgenderwet. Een hartelijk woord van welkom aan de minister. Fijn dat u bij ons bent. Als ik het goed zie, zijn er twee sprekers van de zijde van de Kamer. De eerste is mevrouw Bergkamp van de fractie van D66. Het woord is aan haar.

Mevrouw **Bergkamp** (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat vanaf 14 jaar de algemene legitimatieplicht geldt;

overwegende dat het voor jongeren juist bij officiële legitimatie belangrijk is dat de juiste aanduiding van het geslacht staat vermeld;

overwegende dat voor jongeren het heel belangrijk is dat hun eigen geslacht op hun schooldiploma staat vermeld, dat zij in sommige gevallen al op 15-jarige leeftijd halen;

overwegende dat onder de leeftijd van 16 jaar wijziging alleen mogelijk is met tussenkomst van de rechter, wat veel tijd kan vergen en een onnodige drempel opwerpt;

verzoekt de regering om de minimumleeftijd voor aanpassing van de geslachtsregistratie zonder tussenkomst van de rechter te verlagen van 16 naar 14 jaar,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bergkamp. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 136 (27859).

Mevrouw **Bergkamp** (D66):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

De laatste spreker van de zijde van de Kamer is mevrouw Buitenweg van de fractie van GroenLinks.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):

Dank u wel, meneer de voorzitter. Er is een naadloze overgang, want ik heb een motie die ik indien samen met mevrouw Bergkamp, dus een motie-Buitenweg/Bergkamp.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat wordt voorzien in een eenmalige laagdrempelige mogelijkheid om iemands geslachtsregistratie terug te draaien en om daaropvolgende wijzigingen via de rechter te laten lopen;

overwegende dat opeenvolgende geslachtswijzigingen slechts sporadisch voorkomen en dan nog in situaties waarin existentiële twijfels over iemands geslacht begrijpelijk zijn;

verzoekt de regering om het meermaals terugdraaien van de geslachtswijziging niet via de rechter, maar via de voorgestelde reguliere gemeentelijke procedure te laten verlopen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Buitenweg en Bergkamp. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 137 (27859).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat op dit moment de mogelijkheden van de herziening van de geslachtsvermelding op paspoorten en identiteitskaarten worden onderzocht;

overwegende dat niet alleen de meerwaarde van geslachtsvermelding op identiteitsdocumenten, maar ook de geslachtsregistratie in de geboorteakte moet worden vastgesteld;

verzoekt de regering tevens onderzoek te doen naar nut en noodzaak van geslachtsregistratie in de geboorteakte en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Buitenweg. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 138 (27859).

Tot zover de termijn van de Kamer. Kan de minister reeds antwoorden? Dat is het geval. Het woord is aan hem.

□

Minister Dekker:

Voorzitter. We hebben een goed debat gehad over een onderwerp dat voor mensen die worstelen met hun geslachtsregistratie van echt enorm belang is. Ik vond het een goed en waardig debat, waarbij we hebben gezegd: we willen de mogelijkheid en de ruimte die er is, benutten om ook op jongere leeftijd meer mogelijk te maken. In een aantal moties wordt eigenlijk gezegd: wij willen nog een stapje verder gaan.

In de motie op stuk nr. 136 zegt mevrouw Bergkamp: ga nou niet uit van een leeftijd van 16 jaar, maar van die van 14 jaar. Het is natuurlijk geen wet van Meden en Perzen waar je de grens legt. We hebben echt ook gekeken naar een aantal belangen die je tegen elkaar wilt afwegen, zoals het belang van jongeren, en ook voor een deel wel het belang van de zorgvuldigheid. Ook deskundigen zeggen op dit punt: ga nou uit van 16 jaar, want in de pubertijd kan het ervaren geslacht nog fluide zijn. Verder wordt bij andere hoogstpersoonlijke keuzes die een bepaalde ingrijpendheid hebben, zoals medische handelingen of euthanasieverklaringen, de grens ook bij 16 jaar gelegd. Een combinatie van die overwegingen maakt dat ik zeg: hou die lijn aan. Daarom zou ik deze motie willen ontraden.

Datzelfde geldt voor de motie op stuk nr. 137. Ook hierbij speelt weer een afweging van belangen. Het zal niet zo vreselijk vaak voorkomen dat iemand na een wijziging van zijn geslachtsregistratie dat een tweede keer doet. Maar als je het een tweede keer doet, dan kan dat ook nog via de laagdrempelige route van de ambtenaar bij de burgerlijke stand. Maar als je het daarna nog een keer zou willen wijzigen, dan is dat wel een moment waarbij extra zorgvuldigheid en alertheid een rol spelen. Vandaar mijn voorkeur om dan toch vast te houden aan de route via een rechterlijke toets.

Voorzitter. Tot slot de motie op stuk nr. 138, van mevrouw Buitenweg. Die motie gaat over nut en noodzaak van geslachtsregistratie an sich. Daar ben ik natuurlijk in de brief al op ingegaan. Er is een aantal jaren geleden al een uitvoerig onderzoek naar gedaan door het WODC, onder de titel M/V en verder. Tegelijkertijd ligt er een motie van mevrouw Den Boer en mevrouw Bergkamp die vraagt om een en ander te onderzoeken ten aanzien van de doorwerking naar de BRP en de ID-kaart. Als ik de motie zo mag interpreteren dat ik daar ook de positie van de geboorteakte in meeneem, dan zou ik daarmee uit de voeten kunnen en dan zou ik deze motie kunnen overnemen.

De voorzitter:

Ik stel vast dat mevrouw Buitenweg knikt. Bestaat er nog enig bezwaar tegen het overnemen van de motie? Dat is niet het geval.

De motie-Buitenweg (27859, nr. 138) is overgenomen.

Dan was dit het debat. Hartelijk dank.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

We stemmen morgenochtend over de drie moties. Dank aan de minister voor zijn aanwezigheid.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.